

Bruegel

De spreekwoorden

Voor wie? 3de graad van het basisonderwijs

Doel? Oude uitdrukkingen en spreekwoorden leren kennen

1) Wat is een spreekwoord?

Hoe ga je aan de slag?

- Vorm groepjes en druk een exemplaar van de 10 spreekwoorden af per groepje.

Opdracht

- Verbind het begin van elk spreekwoord met het juiste vervolg.

2) Spreekwoorden

Hoe ga je aan de slag?

- Druk de 11 details af en verdeel ze onder de leerlingen (1 per 2 of 3 leerlingen).
- Druk de 11 spreekwoorden af en leg ze op een tafel.
- Druk de pagina "Raad de betekenis van deze 11 spreekwoorden" af per groep.
- Projecteer het schilderij: [hier](#)

a. Inleiding

- Wat is 'de wereld op zijn kop?' - p. 4.

b. Elk groepje zoekt zijn spreekwoord

Opdracht

- Elk groepje observeert aandachtig hun detail en zoekt op de tafel het spreekwoord dat hierbij past.
- De leerlingen zoeken daarna hun detail in het schilderij van Bruegel.

c. Zoek de betekenis van de 11 spreekwoorden

Opdracht

- De leerlingen verbinden met behulp van een hint hun spreekwoord met de juiste betekenis. Daarna zoeken ze ook de 10 andere betekenissen.

<https://www.erfgoedklassen.brussels/lesmateriaal/bruegel-brussel/>

1. Wat is een spreekwoord?

Een spreekwoord is een uitdrukking

Spreekwoorden zijn korte uitspraken die een wijsheid of levensles bevatten. Vaak proberen spreekwoorden je aan te moedigen tot goed gedrag en keuren ze ongewenste gedrag af. Soms dient een spreekwoord gewoon om over iets na te denken.

De onderstaande spreekwoorden zijn uit elkaar gehaald. Wat hoort samen?

1 Goede raad....	____ ...op de tong hebben liggen
2 Het leven...	____ ...komt zonneshijn
3 Zo gezegd	____ ...op het eerste gezicht
4 Over kleuren en smaken...	____ ...en laat ze praten
5 De vinger...	____ ...is kunnen
6 Willen...	____ ...op de wonde leggen
7 Doe je ding...	____ ...valt niet te twisten
8 Liefde...	____ ...zo gedaan
9 Na regen...	____ ...rooskleurig zien
10 Het hart...	____ ...is goud waard

Welk is jouw favoriete spreekwoord? En... ken je er nog andere ?

2. Het schilderij *De dwaasheid van de wereld: Nederlandse spreekwoorden* - 1559

(117 x 163 cm, Berlijn, Staatliche Museum de Berlin)

<https://artsandculture.google.com/story/OgKCU5SHOXLXIQ?hl=nl>

a. Inleiding

Ken je onderstaand spreekwoord? Wat betekent het volgens jou?

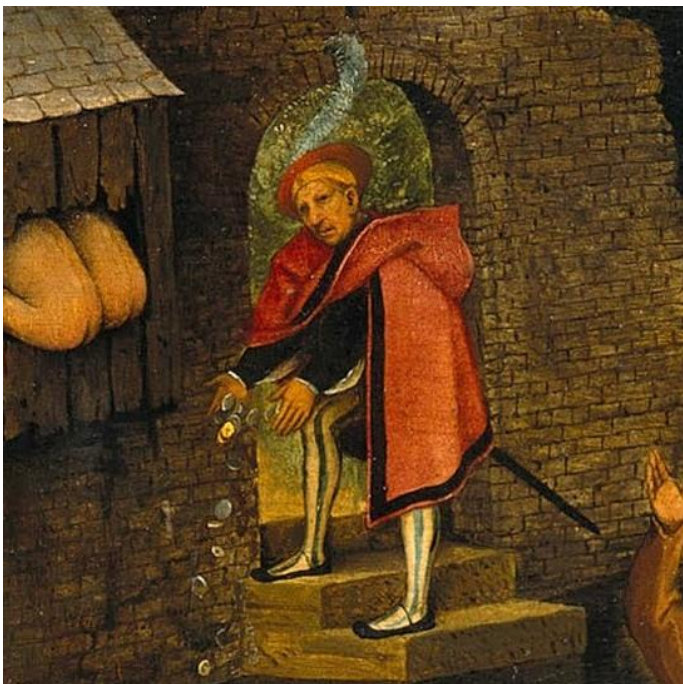
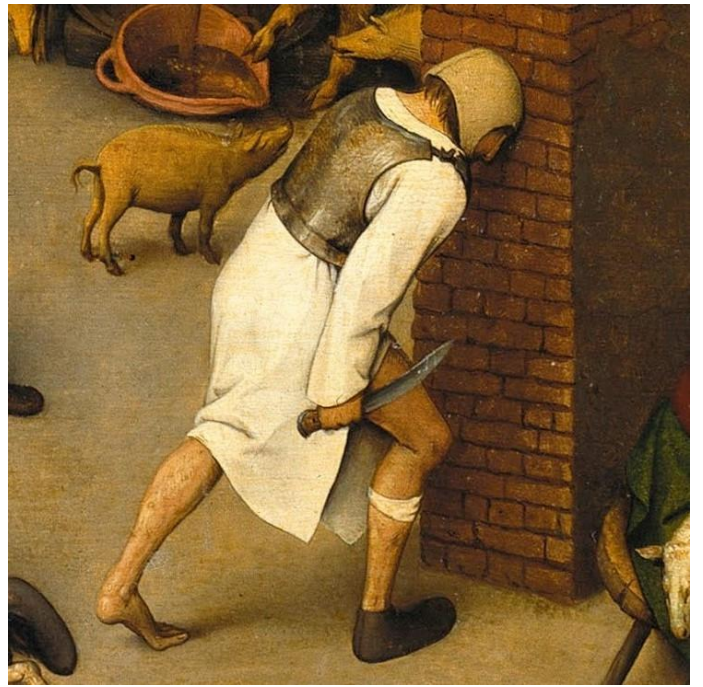
Op het schilderij van Bruegel 'De dwaasheid van de wereld' staat heel de wereld op zijn kop!
Niets verloopt zoals het hoort en de personages gedragen zich helemaal niet normaal.

**'De wereld op zijn kop' of
'De omgekeerde wereld'**

B1. De details

B2. De spreekwoorden

Iets door de vingers zien	Elkaar bij de neus nemen
De kat de bel aanbinden	Zo mak als een lammetje
Met het hoofd tegen de muur lopen	Bij de duivel te biecht gaan
Door de mand vallen	Een stok in het wiel steken
Op hete kolen zitten	Rozen voor de zwijnen werpen
Geld in het water smijten	

c. Zoek de betekenis van deze 11 spreekwoorden

Verbind elk spreekwoord met zijn betekenis.

1	Door de mand vallen	☐	☐ Elkaar misleiden
2	Zo mak als een lammetje	☐	☐ Zijn geld verspillen
3	De kat de bel aanbinden	☐	☐ Het onmogelijke willen doen
4	Bij de duivel te biecht gaan	☐	☐ Heel ongeduldig zijn
5	Met het hoofd tegen de muur lopen	☐	☐ Geheimen onthullen aan de vijand
6	Op hete kolen zitten	☐	☐ Iets oogluikend toestaan
7	Een stok in het wiel steken	☐	☐ Heel gedwee zijn
8	Rozen voor de varkens smijten	☐	☐ Doorzien worden
9	Elkaar bij de neus nemen	☐	☐ Geld of moeite verspillen aan iets/iemand nutteloos
10	Iets door de vingers zien	☐	☐ Iets of iemand tegenwerken
11	Geld in het water smijten	☐	☐ Iets openbaar maken

c. Zoek de betekenis van deze 11 spreekwoorden - oplossing

